

HOLMI

XIX. évfolyam 1. szám

2007. január

Szerkeszti: Réz Pál (főszerkesztő),
Radnóti Sándor (bírálat), Várady Szabolcs (vers), Závada Pál (széppróza),
Fodor Géza, Szalai Júlia, Voszka Éva

Szerkesztőbizottság: Bodor Ádám, Dávidházi Péter, Domokos Mátyás,
Göncz Árpád, Kocsis Zoltán, Lator László,
Ludassy Mária, Nádasy Ádám, Rakovszky Zsuzsa.
Tördelőszerkesztő: Környei Anikó. A szöveget gondozta: Zsarnay Erzsébet

---

TARTALOM

- Imre Flóra:* Lassan megöregszik • 3
Rába György: A plánmok • 3
Öregember olvas • 4
Polcz Alaine: Ideje az öregségnek (*Naplójegyzetek*) • 4
Horváth Elemér: abszurdítások • 18
az intermezzo • 18
spleen • 19
reggeli teázás carlával • 19
Grécsi Emőke: Illyés Gyula ismeretlen
Apollinaire-fordítása • 20
Sumonyi Zoltán: Egy jozefinista (Kazinczy-átiratok) • 25
Hans-Georg Gadamer: Mozart és az opera problémája
(*Nádori Lúdia fordítása*) • 27
Stefan Kunze: Bevezetés a „Mozart operái”
című kötethez (*Balázs István fordítása*) • 35
Darányi Sándor: Esti ébredés • 44
Egy parti sakk • 45
Ludassy Mária: Halandó Istenség és mesterséges
örökkévalóság (A „Leviatán”
metaforái) • 45
Losonczy Péter: Descartes és a jezsuiták: adalékok
az „Olympica” és az „Értekezés
a módszerről” kapcsán • 53
Bodor Béla: Az akarat labirintusa (Fejezet
az „Abu Hamid labirintusai”
című regényből) • 67

- Király Odett*: Állóvíz • 72
Lelket, ablakot • 72
Rapai Ágnes: Induljunk el • 73
Méhes Károly: Ellustult varangy • 74

FIGYELŐ

- Válachi Anna*: Leletmentés az emlék-bányából
(Illyés Gyula József Attiláról.
Szerkesztette és az utószót írta
Domokos Mátyás) • 83
Fodor Géza: A helyreállított „Varázsfuvola”
(Jan Assmann: Die Zauberflöte.
Oper und Mysterium) • 86
Kiséry András: Könyvek Shakespeare-ről (Peter Ackroyd:
Tetszés volt céloom; S. T. Coleridge:
Shakespeare; Stephen Greenblatt:
Géniusz földi pályán. Shakespeare
módszere) • 93
Hetényi Zsuzsa: Alliteráljunk! (Vladimir Nabokov:
Szólj, emlékezet!) • 105
Bán Zsófia: Veverka, avagy az emlékezés fortélyai
(W. G. Sebald „Kivándoroltak”
és „Austerlitz” című regényeiről) • 110
Rugási Gyula: Határ Győző (1914–2006) • 124
Bodor Béla: Egy mondat Határ Győzőről • 132

Megjelenik havonta. Felelős kiadó: Réz Pál. Vörösmarty Társaság
Levélcím: HOLMI c/o Réz Pál, 1137 Budapest, Jászai Mari tér 4/A
Terjeszti a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok
Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág
Előfizethető közvetlenül a postai kézbesítőknél, az ország bármely postáján,
Budapesten a Hírlap Ügyfélszolgálati Irodákban és a Központi Hírlap Centrumnál
(Bp. VIII., Orczy tér 1. Tel.: 06 1/477-6300; postacím: Bp. 1900)
További információ: 06 80/444-444; hirlapelofizetes@posta.hu
Előfizethető még postai utalványon Závada Pál címén (1092 Budapest, Ráday u. 11–13.)
Előfizetési díj fél évre 2500, egy évre 5000 forint, külföldön 50, illetve 100 euró
Tördelte: Kardos Gábor. Nyomtatta az ADUPRINT Kft. Vezető: Tóth Béláné

A HOLMI honlapja: www.holmi.org

ISSN 0865-2864

Imre Flóra

LASSAN MEGÖREGSZIK

Az ember lassan megöregszik,
A jövőnél már fontosabb a múlt.
Nem jön felénk, ami előttünk fekszik,
Csak könnyörtelen elmarad az út.

Ha sötét is, nem félünk a jövőtől.
Nem is sötét, üres. A szerelem
Többé már nem követelőző,
Gyöngéd csupán. Fut velünk a jelen.

Vagyunk, nézünk, de minket nem lát senki.
A szerelem is néz csak, nem remél.
Az úton egyedül kell végigmenni.
Visszahúzódik minden, ami él.

A szerelem komor, kék mélyút.
Nem lángol már. De fájni még tud.

Rába György

A PLÁNUMOK

Ifjúkori szép plánumok
mennyire megváltoztatok
nézd szemhatárodon röpködnek
büszke madarak dél felé
ahogy látványodul megülnek
tudja-e más a raj kié
rá se pillant alkalmasint
s mikor mereng rápilinkéző
tollukon a távolba néző
a másik csak legyint

ÖREGEMBER OLVAS

Amikor alkonyodik nem az óra
hanem az élet mutatója
aprólékosan olvasgat az ember
kóstolja csócsálja a szavakat
adnak-e zamatot
falásnyi aromát
bizsergető érzeteket
párája vajon könnyekre fakaszt
szimatolhatsz-e kikötőket
vásári illatot falusiast
ha finom a nyelet
ínyeden forgatod
Aranyét Krúdyét
az ínycsiklandón tálalót
fűszereivel izgató Didét
de akinek szófordulata rágós
aszott szálkás örömtelen
kiköpöd menten
az illemet öreg test
már ne tettesd

Polcz Alaine

IDEJE AZ ÖREGSÉGNEK

Naplójegyzetek

Megint kórházban vagyok. Úgy gondolom, hogy ez maga a földi pokol. Itt szembenézhet az ember azzal, mi várhat rá.

Kétszáz volt a vérnyomásom, mire lennebb ment, rosszul lettem. A családorvosom mondta, ne várjak mentőre, ha van, aki bevigyen, azonnal menjek. Bejelentett, már vártak. Az ügyeletes orvos kikérdezett. Keresnem kellett a szavakat. Ha megtaláltam, tőmondatban, lassan, világosan igyekeztem kimondani. Éreztem, hogy nehezen koncentrálok, nehezen értem meg, amit mond. Közben végezte a szokásos neurológiai vizsgálatot, amin nagyon jól mulattam, mert én ezt már százszor láttam, és magam is csináltam autóbalesetnél.

– Kicsit féloldalasan mosolyog – mondta.

Utána bevittek az agyi ct-re (computer tomográf). Érdekes, noha tudta, hogy nem vagyok jól, és Gábor elkísért volna, mégis hagyott a folyosón egyedül imbolyogni. Mikor a ct-ről fölkeltem, valamivel barátságosabb lett, és azt mondta: – Nincsen komoly baj.